

Departementale IHH Dashboards Fase 2

Plan van aanpak

Rijksprogramma
Duurzaam
Digitale
Informatiehuishouding

Inhoud

1	Departementale Informatiehuishoudingsdashboards, van fase 1 naar fase 2	3
2	Vier sporen in samenhang; scope plan van aanpak	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Scope: welke organisaties?	5
2.3	Spoor 1: Implementatietraject departementale IHH-Dashboards	6
2.4	Spoor 2: Normen en benchmarks	6
2.5	Spoor 3: nadere uitwerking van de indicatoren van de standaardset	6
2.6	Spoor 4: Rijksbreed dashboard	6
2.7	Samenvatting	7
3	Aanpak op hoofdlijnen	8
3.1	Voortgangsscan	8
3.2	De uitwerking indicatoren	8
3.3	Eindrapportage	10
3.4	Samenvatting en planning activiteiten en producten	10
4	Organisatie	11
4.1	Projectorganisatie	11
4.2	Rijksdashboard en departementale dashboards - randvoorwaarde	12
4.3	Samenhang met andere trajecten	12
4.4	Werksessies	12
4.5	Communicatie	12
4.6	Financiën	13
	Bijlage 1 Projectorganisatie	14
	Bijlage 2 Doorontwikkeling van indicatoren	15

1 Departementale Informatiehuishoudingsdashboards, van fase 1 naar fase 2

Project Departementale Informatiehuishoudingsdashboards is afgerond.

Van februari tot en met augustus 2022 heeft het Rijksprogramma voor en Duurzame Digitale Informatiehuishouding (RDDI) met rijksorganisaties en stelselpartijen het project Departementale Informatiehuishoudingsdashboards (IHH-Dashboards) uitgevoerd. In het plan van aanpak van dat project staat het volgende over de doelstelling:

“Overkoepelende doelstelling vanuit actielijn 4 van Open Orde is om de sturing op en de dialoog over informatiehuishouding bij rijksorganisaties op een hoger plan te brengen door de totstandkoming en het gebruik van IHH dashboards. Het generieke probleem is gemis aan stuurinformatie voor het managen en sturen op verbeteren van eigen IHH ambities en de generieke oplossing hiervoor zijn dashboards. Doelstelling van het project is om rijksorganisaties iets concreets in handen te geven om zelf met deze dashboards aan de slag te gaan.”

Het Strategisch Beraad RDDI heeft in augustus 2022 ingestemd met de eindrapportage van dat project, en daarmee met het uitwerken van een plan van aanpak voor het vervolg. Voor verdere context en achtergrond wordt korthedshalve verwezen naar [verkenning](#), [plan van aanpak](#), [vraaganalyse](#) en eindrapportage van het afgeronde project.

De kern van het resultaat van het project Departementale IHH-Dashboards is een gelaagde set indicatoren, voldoende uitgewerkt om een start te maken.

De eerste praktijkervaringen van rijksorganisaties met het ontwikkelen van IHH-dashboards waren aanleiding om te kiezen voor een getrapte aanpak, waarbij in eerste instantie een aantal organisaties een dashboard ontwikkelen met een kleine set indicatoren: de basisset. De basisset is in de eindrapportage uitgewerkt en ondersteund door onder meer een stappenplan voor het ontwikkelen van een departementaal dashboard. Het is de bedoeling dat departementen toewerken naar implementatie van een set die inzicht op hoofdlijnen verschaft over de informatiehuishouding (IHH). Deze standaardset bevat ongeveer twintig indicatoren.

De toolkit voor departementale IHH-dashboards is nog niet compleet.

Het uitwerkingsniveau in de eindrapportage is erop gericht, dat rijksorganisaties aan de slag kunnen gaan met de basisset. De overige indicatoren zijn slechts op hoofdlijnen beschreven. Verder is er, op basis van de toepassingen tot dusverre, behoefte aan een gecoördineerd traject voor het ontwikkelen en implementeren van de dashboards (basisset). Gedurende het project is verder de behoefte naar voren gekomen aan handvatten om het dashboard te ‘voeden’ met gegevens uit bestaande systemen. In de praktijk blijkt dat dit een weerbarstig traject kan zijn.

Doelstelling van het project Departementale IHH-dashboards Fase 2 is om rijksorganisaties de beschikking te geven over actieve ondersteuning bij, en praktijkgerichte handreikingen voor de implementatie van een departementaal IHH-dashbord dat inzicht geeft in de voortgang op hoofdlijnen van de organisatie voor de vier actielijnen van Open op Orde, en de drie IHH-plateaus.

Verder wordt voorzien in een generiek advies over mogelijkheden voor tooling en eventueel gezamenlijke voorbereiding daarvan, afhankelijk van de behoefte daaraan.

In het voorgestelde project Departementale IHH-dashboards Fase 2:

- Wordt de implementatie voor de dashboardindicatoren bij een aantal rijksorganisaties ondersteund en worden ervaringen daaruit benut:
 - Het ter beschikking stellen van een dashboardcoach als ad hoc vraagbaak en sparringpartner;
 - (verdere) uitwerking van de standaardset;
 - Eventueel: generieke tooling (of voorbereiding daarvan);
- Wordt gezorgd voor noodzakelijke gemeenschappelijke uitgangspunten door:
 - Operationele afspraken over definities en conventies;
 - Identificatie van kwesties die formele besluitvorming vragen (definities, uitgangspunten en kaders) en van elementen in bestaande kaders die problematisch zijn bij de implementatie in de praktijk;
 - Afstemming met relevante trajecten zoals de ontwikkeling van een Rijksdashboard, pilots in het kader van de implementatie van de Wet open overheid (Woo), maar ook andere toepassingen zoals formele rapportages aan de Tweede Kamer.

2 Vier sporen in samenhang; scope plan van aanpak

2.1 Inleiding

In de Eindrapportage van het project Departementale IHH-Dashboards wordt een vervolg voorgesteld langs vier sporen:

1. Implementatietraject departementale IHH-dashboards;
2. Het vaststellen van (praktijk)normen en/of benchmarks waar nodig;
3. Nadere uitwerking indicatoren standaardset;
4. Rijksbreed dashboard.

Het in samenhang oppakken van deze vier sporen is essentieel voor een succesvolle implementatie van departementale IHH-dashboards (en een rijksbreed IHH-dashboard).

Want:

- Verschillen tussen departementen in gehanteerde normen en standaarden en in gemaakte keuzes bij de uitwerking van departementale dashboards kunnen voortgang belemmeren doordat appels met peren worden vergeleken;
- Voortgang in de ontwikkeling van een rijksbreed dashboard kan nodig zijn om ook binnen departementen (voldoende commitment te krijgen om) een IHH-dashboard te realiseren en in de organisatie in te bedden;
- Niet alle departementen zijn actief betrokken bij het RDDI-project, en (mede) met het oog op (later) rijksbreed aggregeren zijn gelijke kaders/uitgangspunten nodig vanuit kaderstellende organisaties.

Hieronder wordt eerst ingegaan op de organisaties waarop dit project gericht is, en daaronder achtereenvolgens op elk van de vier sporen.

2.2 Scope: welke organisaties?

Elk departement is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van dashboards voor kerndepartement én onderliggende organisaties, zoals uitvoeringsorganisaties. Dit geldt, voor zover een ministerie ook eindverantwoordelijkheid draagt voor de betreffende organisaties. Binnen de rijksoverheid is sprake van een groot aantal organisaties in verschillende rechtsvormen en met verschillen in de mate waarin, en de activiteiten waarover de ambtelijke top van een ministerie verantwoording moet afleggen.

Binnen de scope van het project Departementale IHH-Dashboards zijn alle organisaties binnen de Rijksoverheid die deelnemen aan de Rijksbrede verbeteropgave Open op Orde: departementen en bijbehorende dienstonderdelen, sui-generis-organisaties, Hoge Colleges van Staat en publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen (zbo's). Buiten scope zijn medeoverheden, Caribisch Nederland, de privaatrechtelijke zbo's, overheidsstichtingen en BV's.

RDDI hanteert bij het uitvoeren van project Departementale IHH-Dashboards in principe het kerndepartement als aanspreekpunt.

2.3 Spoor 1: Implementatietraject departementale IHH-Dashboards

Voor de implementatie van departementale IHH-Dashboards ligt het voortouw bij de kerndepartementen. Als uitgangspunt dienen dus de wensen van de ministeries zelf. Veelal wordt gestart met een beperkt deel van de indicatoren voor een beperkt deel van het ministerie, waarna de ervaringen worden benut om te verbreden en verdiepen. RDDI vervult hier een actieve aanjagende en faciliterende rol. Deze rol is meegenomen in dit plan van aanpak.

2.4 Spoor 2: Normen en benchmarks

In de loop van het project kan bijvoorbeeld blijken dat het voor verdere ontwikkeling van indicatoren nodig is om praktijknormen of benchmarks vast te stellen of om te beslissen over rijksbreed te hanteren definities of uitgangspunten. Op basis van de bevindingen doet het project voorstellen aan de relevante kaderstellende organisaties, bijvoorbeeld via het Chief Information Office (CIO) van het Rijk of door agendering in het CIO-beraad en/of de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst (ICBR).

2.5 Spoor 3: nadere uitwerking van de indicatoren van de standaardset

De nadere uitwerking van indicatoren staat centraal in het voorliggend plan van aanpak dat RDDI met de Projectgroep en Klankbordgroep heeft opgesteld. De Projectgroep en Klankbordgroep van het afgeronde project Departementale IHH Dashboards hebben aangegeven hun rol voort te willen zetten voor het vervolproject Departementale IHH-Dashboards Fase 2.

Dit spoor wordt opgepakt in nauwe samenhang met de aanjagende en faciliterende rol in spoor 1 (implementatietraject). Enerzijds kunnen immers de praktijkervaringen met het toepassen van de indicatoren bij organisaties in het Implementatietraject worden betrokken bij de uitwerking van het Standaard IHH-dashboard. Anderzijds is het gewenst om de uitwerkingen die voor het Standaard IHH-dashboard worden gemaakt, in de praktijk te testen in het Implementatietraject. Tussen beide trajecten vindt dan ook intensief uitwisseling plaats binnen het project.

Voor de verschillende specifieke onderwerpen die in het derde spoor worden uitgewerkt, wordt steeds contact gezocht met experts voor die onderwerpen. Voor de uitwerking van indicatoren omtrent Woo-verzoeken wordt bijvoorbeeld afgestemd met IWO-leden. Met relevante contactpersonen voor de sporen 2 en 4 wordt nauw contact gehouden. Agendering en afstemming vinden onder meer plaats via de portefeuillehouders Open op Orde en waar nodig de ICBR en het CIO-beraad.

2.6 Spoor 4: Rijksbreed dashboard

Met het vorderen van het Rijksdashboard worden afspraken gemaakt over door departementen aan te leveren gegevens zodat de juiste informatie op het Rijksdashboard wordt weergegeven, op basis van consistente uitgangspunten en definities. Bij de uitwerking van de indicatoren voor de departementale dashboards die ook onderdeel worden van het rijksdashboard wordt idealiter gebruik gemaakt van dezelfde gegevens om onnodige extra administratieve lasten te vermijden. Om op operationeel niveau het aanleveren van gegevens voor het Rijksdashboard in te kunnen regelen, is het dus nodig om zo snel mogelijk te weten welke indicatoren in het Rijksdashboard worden opgenomen en wat daarvoor nodig is. Diezelfde gegevens kunnen dan worden benut voor het departementale dashboard.

Het voortouw voor het ontwikkelen van een Rijksbreed dashboard ligt bij CIO Rijk. Door deelname van een vertegenwoordiger van CIO Rijk aan het project Departementale IHH-dashboards en regelmatig afstemmen wordt gezorgd voor samenhang.

2.7 Samenvatting

De vier sporen en de scope van fase 2 van Departementale Dashboards ten opzichte van die sporen kunnen als volgt worden samengevat:

- Voor spoor 1, Implementatietraject departementale IHH-dashboards, ligt het voortouw bij de departementen. De rol van RDDI is aanjagen, faciliteren en helpen.
- Voor spoor 2, Normen en/of benchmarks, ligt het voortouw bij kaderstellende organisaties. Het RDDI-project Departementale IHH-Dashboards zorgt voor een overzicht van bestaande kaders en lacunes.
- Spoor 3, de nadere uitwerking van indicatoren van de standaardset, vormt de kern van fase 2 van het project Departementale IHH-dashboards. Het voortouw ligt bij RDDI.
- Voor spoor 4, Rijksbreed IHH-dashboard, ligt het voortouw bij CIO Rijk. Door deelname aan het project Departementale IHH-dashboards en regelmatig afstemmen wordt gezorgd voor samenhang.

Samenhang tussen de uitwerking van indicatoren (spoor 3) en de overige sporen wordt als volgt gerealiseerd:

- Uitwerking van de indicatoren in nauwe samenhang met implementatie bij departementen, waarbij de faciliterende en aanjagende rol bij die implementatie deze samenhang versterkt;
- Uitwerking van de indicatoren in samenspraak met voor het onderwerp relevante contactpersonen voor Rijksdashboard en andere trajecten;
- Daar, waar zich beslispunten voordoen die de reikwijdte van dit project overstijgen, worden deze afhankelijk van de aard van het punt voorgelegd aan CIO-Rijk, kaderstellende organisaties, ICBR en/of CIO-beraad.

Figuur 1 Schematische weergave op hoofdlijnen van de vier samenhangende sporen en de scope van het project Departementale IHH-Dashboards Fase 2.

Vier sporen		
Spoor	Voortouw	Rol RDDI
1. Gezamenlijk implementatietraject	Departementen	Aanjagen, faciliteren, helpen
2. Normen en/of benchmarks	Kaderstellende organisatie	Overzicht bestaande kaders
3. Nadere uitwerking standaardset	RDDI	Standaardset doorontwikkelen
4. Rijksbreed IHH-dashboard	CIO Rijk	Afstemmen, inbreng leveren

Paarse blokjes = scope plan van aanpak RDDI

Voor elk van de sporen is aangegeven wie het voortouw hiervoor heeft. In dit plan van aanpak is naast het derde spoor eveneens de betrokkenheid bij, en samenwerking met de andere sporen uitgewerkt.

3 Aanpak op hoofdlijnen

3.1 Voortgangsscan

De Projectgroep en Klankbordgroep van het nu afgeronde project Departementale IHH-Dashboards hebben besloten te blijven bestaan voor dit vervolgproject. Daarnaast is op initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een kennisuitwisselingsplatform ingericht op operationeel niveau, voor organisaties die in de praktijk al aan de slag zijn met IHH-dashboards. Deze groep heeft aangegeven in het kader van dit project als werkgroep te kunnen fungeren.

Rijksorganisaties die nog niet actief betrokken zijn, kunnen instappen in deze rijdende trein. Daarbij moet oog zijn voor de verschillen tussen rijksorganisaties. Deze verschillen betreffen niet alleen de beschikbare instrumenten en bronnen (informatiesystemen), maar ook of, en de mate waarin zij al met dashboards werken. Dit vereist een vorm van maatwerk.

Om hieraan goed vorm te kunnen geven wordt met de start van deze nieuwe fase een voortgangsscan uitgevoerd. Dit houdt in dat alle departementen (opnieuw) worden benaderd om een actueel beeld te krijgen van de stand van zaken en waar zij op dit moment behoefte aan hebben om het realiseren van een departementaal IHH-dashboard mogelijk te maken. Hierbij wordt onder meer de belangstelling gepeild om deel te nemen aan een pilot, en de behoefte aan (generieke) tools.

Eerste aanspreekpunten voor het voeren van de gesprekken in het kader van de voortgangsscan zijn in principe de kerndepartementen van de ministeries. Uit de eerste gesprekken blijkt, dat er de nodige relevante projecten en programma's lopen bij rijksorganisaties buiten het kerndepartement. Tijdens de voortgangsscan-gesprekken wordt daarom onder meer besproken in hoeverre dergelijke initiatieven in beeld zijn en of het gewenst is dat een of meer van de bij het ministerie behorende rijksorganisaties (bijvoorbeeld uitvoerings- en toezichtorganisaties) bij het project betrokken worden. Uitgangspunt blijft, dat degene die namens een ministerie lid is van de klankbordgroep, inbreng levert namens het gehele ministerie.

De resultaten van de voortgangsscan worden vastgelegd in de **samenvatting van de resultaten van de voortgangsscan (A)**.

Noot: In dit hoofdstuk wordt met letters verwezen naar deelproducten zoals in 3.4 samengevat.

3.2 De uitwerking indicatoren

Gedurende de looptijd van het project wordt door rijksorganisaties gewerkt aan feitelijke departementale dashboards, en binnen dit project aan de nadere uitwerking van de indicatoren om het implementeren van de standaardset mogelijk te maken. Hiervoor worden de volgende activiteiten voorzien:

Uitwisseling van ervaringen – Een aantal departementen (vertegenwoordigd in de Projectgroep) werkt al aan eigen IHH-dashboards. De voortgangsscan is mede bedoeld om rijksorganisaties uit te nodigen zich daarbij aan te sluiten en/of ervaringen uit te wisselen. De uitwisseling van ervaringen is behalve bij de departementale implementatie ook van nut bij de uitwerking van de indicatoren (zie hieronder). Een departement dat zich heeft verdiept in actieve en passieve openbaarmaking heeft bijvoorbeeld al een aantal vragen onder de aandacht gebracht, onder meer met betrekking tot de Woo-indicatoren:

- Worden bij het bepalen van de doorlooptijden van de afhandeling van Woo-verzoeken ook verzoeken meegeteld die zijn ingetrokken, of overgedragen aan een andere rijksorganisatie?
- Worden opschorttermijnen wel/niet meegeteld in de doorlooptijd van afhandelen?

- Moet bij het aantonen van volledigheid van het publiceren van Woo-besluiten het aantal documenten behorende bij het Woo-besluit worden betrokken? Deze aantallen worden niet vastgelegd.
- Worden doorlooptijden geteld in kalender- of werkdagen?
- De publicatiedatum van een document wordt bij het vakdepartement niet geregistreerd. Op rijksoverheid.nl wordt geen publicatiedatum vastgelegd. Daardoor kan er geen doorlooptijd van publiceren worden berekend.
- Onderzoeksrapporten worden voor actief openbaar maken ingedeeld in drie categorieën met twee verschillende publicatietermijnen. Het indelen in deze categorieën is nieuw, en vereist kennis en mogelijkheden in systemen die nu in de praktijk niet beschikbaar zijn.
- De ontvangstdatum van onderzoeksrapporten wordt niet vastgelegd. Dit is een van de uitgangspunten voor het berekenen van de publicatietermijn.

Dashboardcoach – De dashboarddeskundige projectadviseur van het RDDI-kernteam is ad hoc op verzoek beschikbaar om bijvoorbeeld (technisch-inhoudelijke) vragen aan voor te leggen, een uurtje te sparren over een praktijkvraag of zaken te reviewen. Resulterende praktijktips en -ervaringen worden gebruikt bij de uitwerking van indicatoren.

Pilots – Op basis van de bevindingen uit de voortgangsscan wordt bezien of twee à drie pilots van beperkte omvang uitgevoerd kunnen worden binnen de looptijd van het project, bijvoorbeeld om de werking van het eerder ontwikkelde stappenplan in de praktijk te testen. Ondersteuning van de betreffende organisatie(s) en doorontwikkeling van de indicatoren gaan hierbij hand in hand.

Tooling – Een belangrijke vraag bij de voortgangsscan is of, en in hoeverre, er behoefte is aan (generieke) tooling voor het gebruik van data om departementale dashboards te 'voeden', en om welke functionaliteit het dan gaat. Zo kan bijvoorbeeld gezamenlijke inkoop gewenst zijn, of ontwikkeling van technische tools ter ondersteuning van de dashboardfunctie zoals een dataplatform als tussenschakel tussen de verschillende gegevensbronnen en het dashboard. Afhankelijk van de mogelijkheden en concrete wensen/behoefte wordt voorzien in een advies over (generieke) tooling of de voorbereiding daarop.

Indicatoren – De combinatie van ervaring met het in de praktijk toepassen van indicatoren door departementen, bureaustudie, overleg (bijvoorbeeld met CIO-Rijk over het Rijksdashboard) en samenwerking met andere projecten (bijvoorbeeld Woo-tooling) wordt gebruikt om de indicatoren (verder) uit te werken zodat deze in de praktijk (beter) toepasbaar worden. In bijlage 3 is dit nader toegelicht. Hierbij wordt, in verband met de gevoelde urgentie op dit punt, gestart met de Woo-indicatoren (onderdeel van de basisset). Daarna wordt doorgesproken naar de gehele **basisset** (B) en vervolgens de overige indicatoren van de **standaardset** (C).

Gedurende het project kan blijken dat er voor een goede afstemming met andere lopende trajecten wijzigingen nodig zijn in de formulering van de indicatoren, of zelfs in de samenstelling van de basis- en/of standaardset. Om dit werkbaar te maken wordt de uitwerking stapsgewijs gemaakt per set van enkele indicatoren. Hierbij worden de indicatoren geprioriteerd in overleg met deelnemende rijks-organisaties en andere trajecten, aan de hand van de actuele behoeften, ervaringen en inzichten.

Naast de uitwerking van de formulering van indicatoren met de benodigde definities en conventies wordt in deze fase aandacht besteed aan het inregelen van het **gebruiken van data** (D) voor dashboards. De eerste stap hiervoor is een inventarisatie van benodigde gegevens per indicator (datavelden), een indicatie in welke soorten bronnen (type applicatie) deze te vinden zijn, of dit inderdaad ook zo is bij de departementen, (on)mogelijkheden voor het geautomatiseerd gebruiken van gegevens en mogelijke oplossingen voor belemmeringen. Uit de praktijk bij een van de ministeries is bekend dat ingrijpende wijzigingen in de werkpraktijk van ambtenaren en/of in i-systemen nodig kunnen zijn om dit te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als in de huidige praktijk de benodigde gegevens niet in i-systemen worden vastgelegd en/of de i-systemen de mogelijkheden daarvoor niet bieden.

Tot slot wordt hierbij geïnventariseerd of, en zo ja waarvoor, er aanvullende **kaders** (E) nodig zijn. Hierbij kan worden gedacht aan ontbrekende normen en benchmarks, maar ook aan rijksbreed te hanteren definities en afspraken om (op termijn) rijksbrede aggregatie mogelijk te maken. Hierbij wordt voor zover mogelijk aangegeven waar de bevoegdheid ligt om de benodigde kaders te stellen. Een ander punt waarvoor aandacht kan worden gevraagd zijn elementen van bestaande kaders die bij het inrichten van departementale dashboards in de praktijk onnodige belemmeringen opleveren. Deze inventaris wordt vastgelegd in een advies dat wordt voorgelegd aan de ICBR en/of het CIO-beraad.

Bij de uitwerking wordt steeds een afweging gemaakt in hoeverre er noodzaak voor of behoefte aan een generieke uitwerking is. Daar waar er een noodzaak is voor rijksbrede consistentie en/of een gedeelde wens om rijksbreed te aggregeren en/of vergelijken ligt een gezamenlijke uitdaging om voor een generieke uitwerking te zorgen. Aan de andere kant is het van belang dat organisaties zelf keuzes kunnen maken die aansluiten bij de eigen specifieke organisatiecontext en wensen.

3.3 Eindrapportage

In de **eindrapportage** (F) wordt, naast de rapportage over het verloop en de einduitkomsten van het project, een rapportage opgenomen over eventuele pilots. Daarnaast wordt voorzien in aanbevelingen over het beheer van de ontwikkelde producten (standaardset en stappenplan) en eventuele andere aanbevelingen over het vervolg. Aan de hand van de ervaringen die in het project zijn verzameld wordt het eerder ontwikkelde stappenplan aangevuld en geactualiseerd.

Aanbevelingen beheer: Als de uitwerking van de indicatorenset gereed is, moet deze beschikbaar worden gesteld voor rijksorganisaties, en worden beheerd om onder meer in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende inzichten. RDDI is hiervoor als programma geen geschikt platform. Daarom wordt een advies opgesteld voor het beheer van de indicatoren en eventueel voor benodigde generieke acties ter ondersteuning van implementatie.

3.4 Samenvatting en planning activiteiten en producten

In de loop van het project worden de volgende deelproducten opgesteld:

- A. Samenvatting resultaten voortgangsscan: Mede basis voor goede uitvoering van fase 2 van het project door de projectorganisatie.
- B. Uitwerking van de Basisset.
- C. Uitwerking van de Standaardset.
- D. Generiek advies gebruik van data als hulpmiddel voor rijksorganisaties bij het gebruik van data uit eigen systemen voor dashboards.
- E. Inventarisatie benodigde kaders om de concrete behoefte aan kaders voor de uitgewerkte indicatoren inzichtelijk te maken voor relevante kaderstellende organisaties.
- F. Eindrapportage fase 2 als eindverantwoording over het project, inclusief adviezen voor het vervolg.

De deelproducten worden in drie 'rondes' voorgelegd aan het SB. Dit zijn achtereenvolgens:

- Uitwerking indicatoren Basisset (B) in januari 2023, waarbij ter informatie de samenvatting van de resultaten van de voortgangsscan (A) wordt gevoegd;
- Uitwerking indicatoren Standaardset, met een generiek advies voor het gebruik van data en een inventarisatie van benodigde kaders (C, D en E) in maart 2023;
- Eindrapportage (F) in mei 2023.

Gedurende het gehele project kunnen pilots worden uitgevoerd en deelproducten worden getest. Ook de dashboardcoach is gedurende de looptijd van het project beschikbaar voor advies.

4 Organisatie

4.1 Projectorganisatie

Opdrachtgever – opdrachtnemer. Opdrachtgever voor alle werkzaamheden van RDDI is de Programmadirecteur van Open op Orde. De voortgangsbewaking voor de acties onder actielijn 4 wordt zeswekelijks vormgegeven.

De opdrachtnemer, tevens intern opdrachtgever, is programmadirecteur van RDDI. Bespreking van de voortgang met de interne opdrachtgever is minstens maandelijks.

De projectorganisatie bestaat uit:

- Het Kernteam:
 - Bestaat uit RDDI-medewerkers.
 - Heeft de dagelijkse leiding van het project.
 - Staat aan de lat voor de sturing, het contact met diverse stakeholders en de inhoudelijke uitwerking van producten met de inbreng van de Projectgroep en Werkgroep.
 - Vergadert elke week.
- De Projectgroep:
 - Bestaat uit vertegenwoordigers van enkele rijksorganisaties en samenwerkingspartners.
 - Werkt mee aan de producten.
 - Levert daarbij inhoudelijke inbreng vanuit de eigen organisatie.
 - Vergadert tweewekelijks.
- De Klankbordgroep:
 - Bestaat uit vertegenwoordigers van de departementen en samenwerkingspartners, aangevuld met enkele rijksorganisaties en belangrijke leveranciers.
 - Toetst de (tussen)producten na het ontwikkelen ervan door de Projectgroep.
 - Bespreekt punten waarvoor bredere afstemming nodig is dan die binnen de projectgroep mogelijk is.
 - Vergadert vierwekelijks.
- Werkgroep: de groep voor Informele kennisdeling IHH fungeert als Werkgroep Implementatie. Deze groep:
 - Bestaat uit een aantal personen die actief werken aan het ontwikkelen en/of implementeren van een departementaal dashboard binnen hun organisaties. Momenteel zijn hierin vier departementen vertegenwoordigd. Anderen kunnen zich aansluiten.
 - Bespreekt operationele aspecten en praktijkervaringen rond het ontwikkelen en implementeren van departementale dashboards.
 - Vormt een essentiële bron van informatie bij het uitwerken van indicatoren.
 - Vergadert tweewekelijks.

De samenstelling van Kernteam, Projectgroep en Klankbordgroep is opgenomen in bijlage 1.

Uitwerking van (tussen)producten, kwaliteitsborging en vaststelling.

- Het Kernteam stelt (tussen)producten op met de Projectgroep en legt deze daarna voor afstemming en review voor aan de Klankbordgroep. Eventueel wordt voorafgaand aan of gedurende het opstellen van (onderdelen van) producten van inhoudelijke aard de Werkgroep geraadpleegd en/of gevraagd om inbreng te leveren.
- Belangrijke (tussen)producten worden ter informatie of met verzoek om advies voorgelegd aan het Strategisch Beraad waarin de rijksorganisaties en samenwerkingspartners ook vertegenwoordigd zijn.
- Afhankelijk van de aard van de (tussen)producten worden deze, via bespreking in de ProgrammaRaad Open Overheid, voorgelegd aan het CIO-Beraad en/of de ICBR. Dit geldt in het bijzonder voor besluitvorming rond eventuele kaders.

4.2 Rijksdashboard en departementale dashboards - randvoorwaarde

Om voor de departementale dashboards invulling te geven aan de indicatoren, is duidelijkheid nodig welke indicatoren in het Rijksdashboard zullen worden opgenomen, en welke gegevens daarvoor nodig zijn. De voortgang met het Rijksdashboard is daardoor medebepalend voor de prioritering binnen het project Departementale Dashboards.

De uitwerking van indicatoren voor Departementale Dashboards wordt stapsgewijs per onderwerp opgepakt, steeds voor een tot enkele indicatoren. De keuze voor de eerstvolgend uit te werken indicatoren wordt gemaakt op basis van zowel de wensen van de departementen, als de voortgang met het Rijksdashboard.

De als eerste op te pakken indicatoren betreffen procesinformatie over Woo-verzoeken; hiervoor is bekend dat een rijksbrede rapportage vereist is. Overleg loopt om afspraken te maken over de aan te leveren gegevens en zaken als definities, frequentie enzovoorts.

4.3 Samenhang met andere trajecten

Naast samenhang tussen de vier sporen, zijn er meer trajecten waarmee raakvlakken bestaan en waarmee wordt afgestemd en/of samengewerkt (niet uitputtend!):

- Openbaarmaking / Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) – in verband met gebruik van data die ook al voor PLOOI nodig is, en vermelding / verwijzingen in handreikingen openbaarmaking;
- Pilots versnelling afhandeling Woo-verzoeken;
- Kleurenmonitor van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IOE): levert al een geaggregeerd IHH-beeld.
- (Format) nul/1-meting – indicatoren waarvoor via de voortgangsmetingen gerapporteerd moet worden;
- Andere dashboards (niet IHH) zoals het ICT-dashboard van het Rijk.

Ook met een aantal lopende RDDI-trajecten is sprake van raakvlakken:

- Woo-hulptooling / implementatie Zoek en Vind; 'pilot Woo-hulp nieuwe stijl' van BZK met haar workflow en de bijbehorende bewaking van dit proces;
- Openbaarmaking en IHH: indicatoren over actieve openbaarmaking;
- Actielijn 1 / Cluster Mens en Organisatie - indicatoren voor professionalisering;
- Digitale toegankelijkheid.

4.4 Werksessies

Voor het diepgaand bespreken van specifieke thema's worden werksessies voorzien, waar nodig met ondersteuning van ICTU. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- De uitwerking van lastige indicatoren;
- Beschikbaarheid en ontsluiting van onderliggende gegevens;
- Uitwisseling rond een specifieke pilot;
- Wrap-up van het geheel, evaluatie van eerder ontwikkelde tools, implementatie en beheer van de standaardset.

4.5 Communicatie

De gangbare instrumenten voor RDDI-projecten zullen worden ingezet, waaronder de benutting van www.informatiehuishouding.nl en een animatie.

4.6 Financiën

Via dit project wordt geen financiering beschikbaar gesteld voor de feitelijke implementatie, hetzij gemeenschappelijk hetzij afzonderlijk door rijksorganisaties vorm te geven. Vooralsnog worden geen specifieke kosten voorzien voor het ontwikkelen van producten. De rol van dashboardcoach wordt ingevuld door de projectadviseur(s) van RDDI. Naar mate het project vordert kan op basis van geïnterviewde behoefte alsnog budget nodig zijn voor technische tooling.

Bijlage 1

Projectorganisatie

Bij aanvang van het project zijn het kernteam, de projectgroep, de werkgroep en klankbordgroep als volgt samengesteld:

Kernteam (RDDI)

- Projectleider
- Projectsecretaris
- Twee Projectadviseurs

Werkgroep

- Leden van het Kernteam
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Projectgroep

- Leden van de Werkgroep
- Sociale VerzekeringsBank
- Doc-Direkt
- CIO-Rijk (Rijksdashboard)

Klankbordgroep

- Leden van de Projectgroep
- Ministerie van Algemene Zaken
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Financiën
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Interdepartementaal Woo-Overleg (IWO)
- Hoge Colleges van Staat
- Rechtspraak
- Nationaal Archief
- Shared Service Centrum ICT Rijk (SSC-ICT)
- Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed
- Inspectie Leefomgeving en Transport
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO)

Bijlage 2

Doorontwikkeling van indicatoren

B.2.1 Van eindrapportage fase 1 naar producten fase 2

De indicatoren zoals opgenomen in de eindrapportage van het project Departementale IHH-dashboards (augustus 2022) worden in fase 2 doorontwikkeld. In de bestaande eindrapportage is de basisset al voldoende uitgewerkt om ermee aan de slag te gaan, en zijn de indicatoren van de standaardset op hoofdlijnen beschreven.

De indicatorenset is als volgt opgebouwd:

- Een basisset om op een haalbare schaal van start te gaan:
 - Acht indicatoren;
 - Focus op Woo-indicatoren;
 - Voorstel om vast te stellen als rijksbreed kader;
- Een standaardset om na de eerste ervaringen naartoe te werken:
 - In totaal twintig indicatoren, inclusief de basisset;
 - Geeft een volledig beeld op hoofdlijnen van de IHH van de organisatie;
 - Slechts summier uitgewerkt in de eindrapportage van fase 1;
- Een uitbreidingsset met extra indicatoren die afhankelijk van ambitie en specifieke doelstellingen van de organisatie kunnen worden toegevoegd:
 - Circa vijftig indicatoren;
 - Niet uitgewerkt.

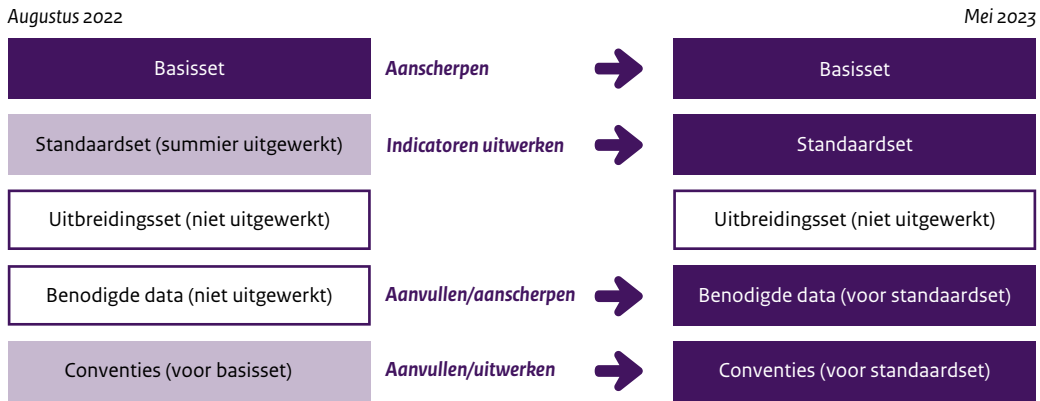
In fase 2 wordt de uitwerking van indicatoren als volgt verbreed en verdiept:

- Basisset: formulering aanscherpen en aanpassen aan de hand van (nieuwe) praktijkervaringen, aanvullen met de benodigde definities en inventariseren van benodigde data.
- Standaardset: indicatoren uitwerken op een voldoende niveau voor concrete toepassing, inclusief het aanvullen met de benodigde definities en het inventariseren van benodigde data.
- Uitbreidingsset: geen uitwerking voorzien.

Bij het opstellen van definities en uitgangspunten voor de indicatoren is de ambitie om benodigde definities en uitgangspunten die niet voortvloeien uit bestaande kaders in beeld te brengen en met de relevante kaderstellende organisaties toe te werken naar een standaard, mede op basis van consensus onder de bij het project betrokken organisaties.

Daarnaast wordt voor de indicatoren van de standaardset een generiek advies op te stellen met handvatten voor het gebruik van bestaande databronnen voor het ontsluiten van data.

Figuur Voorziene uitwerking van indicatoren voor departementale dashboards in het project IHH-Dashboards Fase 2.

De tint in de blokjes geeft het uitwerkingsniveau aan: hoe donkerder, hoe verder uitgewerkt. Met “Conventies” wordt mede bedoeld op definities, invulling van gegevensvelden in systemen et cetera.

Bij de uitwerking van indicatoren wordt uitgegaan van de indicatoren volgens de eindrapportage van fase 1 van het project Departementale IHH-Dashboards. Het is mogelijk dat de keuze en indeling van indicatoren voor de basis- en standaardset gedurende het project aangepast worden onder invloed van bijvoorbeeld de voortgang voor het Rijksdashboard.

B.2.2 Gegevensbronnen en tooling

Voor het ‘vullen’ van een departementaal dashboard zijn gegevens nodig. Bij het uitwerken van indicatoren zal niet alleen worden gekeken naar de formulering van de indicator zelf en de daarvoor benodigde definities en afspraken, maar zal ook worden geïnventariseerd welke gegevens nodig zijn, in welke soorten bronnen (type applicatie, bijvoorbeeld een documentmanagementsysteem, DMS) deze verwacht kunnen worden en om welke gegevensvelden het kan gaan in bepaalde binnen het Rijk gangbare informatiesystemen. Hiermee worden rijksorganisaties voorzien van informatie die behulpzaam kan zijn bij het inregelen van het aanleveren van de juiste gegevens voor het dashboard vanuit de juiste bronnen en met de gewenste frequentie.

Verschillende departementen gebruiken verschillende bronnen zoals DMS’en. Voor verschillende DMS’en worden soms verschillende uitgangspunten gehanteerd bij het registreren van gegevens (bijvoorbeeld: tellen in kalenderdagen, werkdagen of zelfs weken; hanteren van de verzenddatum van een ingekomen stuk, of de datum van binnenkomst). Ook is mogelijk dat gegevens in het geheel niet aanwezig zijn in de systemen omdat dit geen onderdeel is van de bestaande werkprocessen, of het in gebruik zijnde informatiesysteem hiertoe niet de mogelijkheid biedt. Het kan voor een departement dan ook een langdurige en kostbare operatie zijn om systemen en de daarbij behorende beheerorganisatie zodanig in te richten dat de gegevens (geautomatiseerd) voor het dashboard beschikbaar komen. De omvang en aard van deze opgave verschilt per departement.

Dit is een uitgave van:

Rijksprogramma Duurzaam Digitale
Informatiehuishouding (RDDI)

Rijnstraat 50
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

dashboardcoachihh@minocw.nl
www.informatiehuishouding.nl

Januari 2023